Сет Мак-Фарлейн: чоловік, який доспівав за Сінатру

Він вигадав Пітера Гріфіна, немовля-лиходія Стьюї та плюшевого ведмедя, який матюкається і курить траву. А ще п'ять разів був номінований на «Греммі» за джазові альбоми, а родина Френка Сінатри довірила йому архів батька. Розповідаємо, хто такий Сет Мак-Фарлейн, коли він не жартує на сцені.

У Голлівуді є люди, яких знають в обличчя, і люди, яких знають за голосом. Сет Мак-Фарлейн належить до другої категорії, причому впізнають його одразу за кількома голосами. Мільйони глядачів щотижня чують його в ролі Пітера, Стьюї, Браяна та Куагміра з «Гріфінів», але мало хто здогадується, що за грубуватими жартами ховається сентиментальний **романтик старої школи**. Він збирає рідкісні архіви, фінансує науку і співає з симфонічними оркестрами так, ніби народився в 1950-х…

Я зібрав кілька історій з життя Мак-Фарлейна, які пояснюють його краще за будь-який перелік нагород чи статтю з Вікіпедії.

Карикатурист за п'ять доларів на тиждень

Сет народився 26 жовтня 1973 року (скорпіон) в Кенті, маленькому містечку в Коннектикуті. Його батько викладав у приватній школі, а мати працювала в приймальній комісії. Малювати хлопець почав у два роки: його першими «моделями» були **Фред Флінтстоун і Барні Раббл**.

У дев'ять років у Сета з'явилася перша оплачувана робота. Місцева газета The Kent Good Times Dispatch друкувала його щотижневий комікс «Walter Crouton» і платила за нього п'ять доларів. Цієї посади він не покидав аж до вступу в коледж.

Вже тоді він зрозумів силу ризикованого жарту. Одна з його карикатур показувала героя, який під час причастя просить священика про щось цілком недоречне, і до редакції полетіли скарги читачів. Так дев'ятирічний хлопчик вперше відчув, що малюнок може викликати не лише сміх.

Ще одна деталь, що багато пояснює. Батьки дозволяли семирічному Сету дивитися дорослі комедії на кшталт «Звіринця» та «Гольф-клубу». Пізніше він застерігав: у нього була міцна сім'я, тож ніякої шкоди це не завдало.

Дипломна робота, з якої виросла імперія

Пітер і Браян з'явилися за кілька років до «Гріфінів», тільки звали їх інакше. У Род-Айлендській школі дизайну Сет зняв дипломний мультфільм «The Life of Larry» про тупуватого товстуна Ларрі та його інтелектуального пса Стіва.

Далі спрацював щасливий випадок. Викладач відправив фільм на студію Hanna-Barbera, ту саму, що створила «Флінтстоунів», яких Сет малював у дитинстві. Його взяли на роботу, і цікаво, що не за анімацію, а за сценарій. Він був одним із небагатьох, кого студія найняла лише завдяки таланту автора.

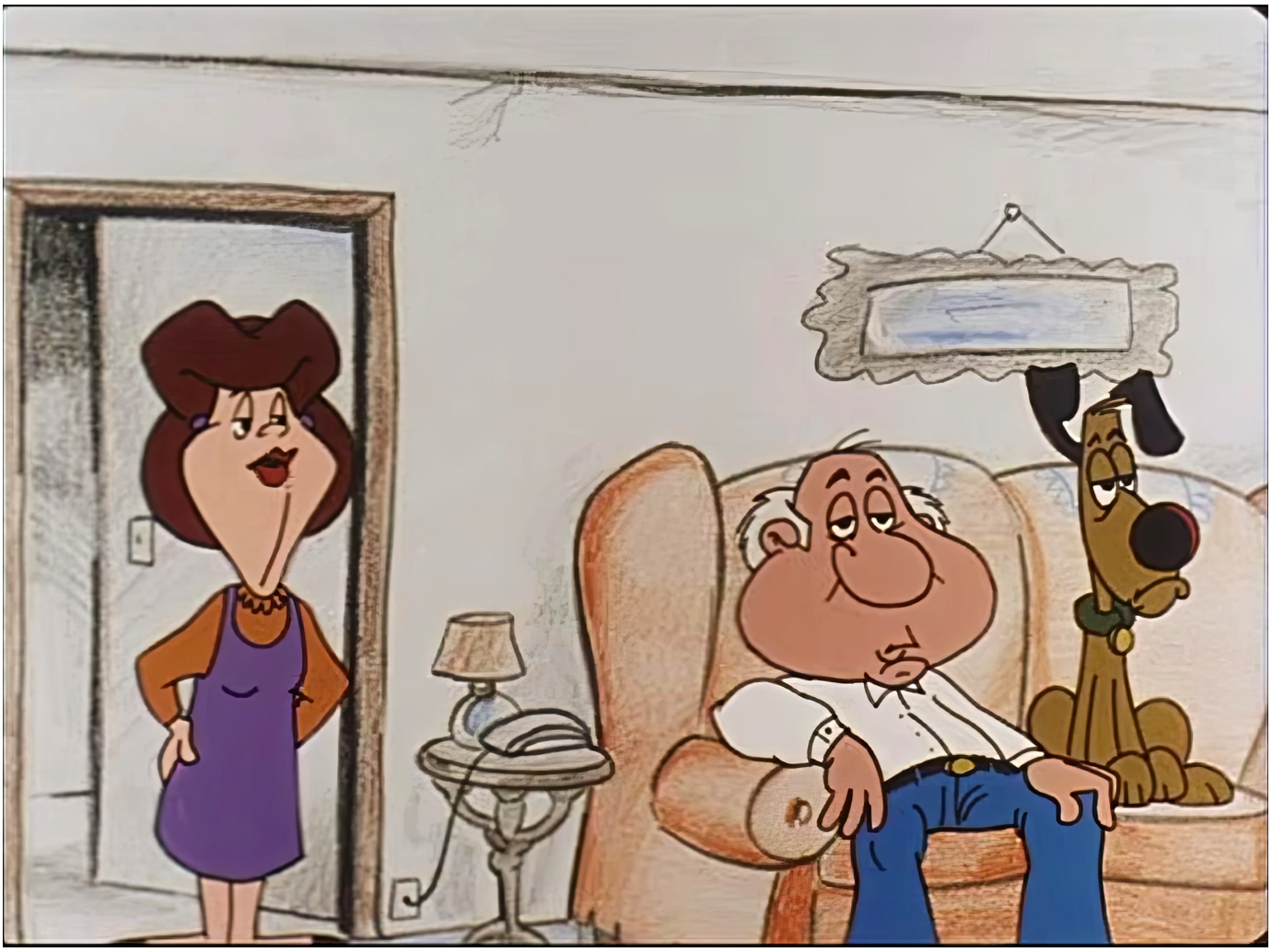

Продовження «Larry & Steve» показали на Cartoon Network, і його помітили на каналі Fox. Там запропонували зробити з цих героїв серіал. Сет віддав пілоту півроку життя й згодом згадував, що тоді не спав і малював просто у своїй кухні. Ларрі став Пітером, Стів став Браяном, а 24-річний Мак-Фарлейн став наймолодшим виконавчим продюсером на американському телебаченні.

Один чоловік — пів Куахога

Мак-Фарлейн озвучив головних героїв сам, бо точно знав, як вони мають звучати. Простіше було зіграти, ніж пояснювати акторам. У кожного голосу є свій прототип:

- **Пітер Гріфін** говорить голосом охоронця, якого Сет підслухав у коледжі. Характер зібраний з цілої колекції хлопців з Нової Англії, яких він знав з дитинства.
- **Стьюї**, малюк-геній з планами світового панування, говорить як Рекс Гаррісон, британський актор і професор Гіггінс з «Моєї чарівної леді». Результат: немовля з бездоганною вимовою оксфордського викладача.
- **Браян**, сноб і інтелектуал, говорить практично власним голосом Сета. Мабуть, тому саме пес часто озвучує в серіалі погляди автора.
- **Куагмір** з його славним «Гігіті!» теж належить йому, як і ведучий новин Том Такер з десятками другорядних персонажів.

Пізніше до цієї колекції додався Роджер з «Американського татуся» і ведмідь Тед (з фільму «Третий зайвий»). Так, голос нецензурного плюшевого ведмедя — це теж він.

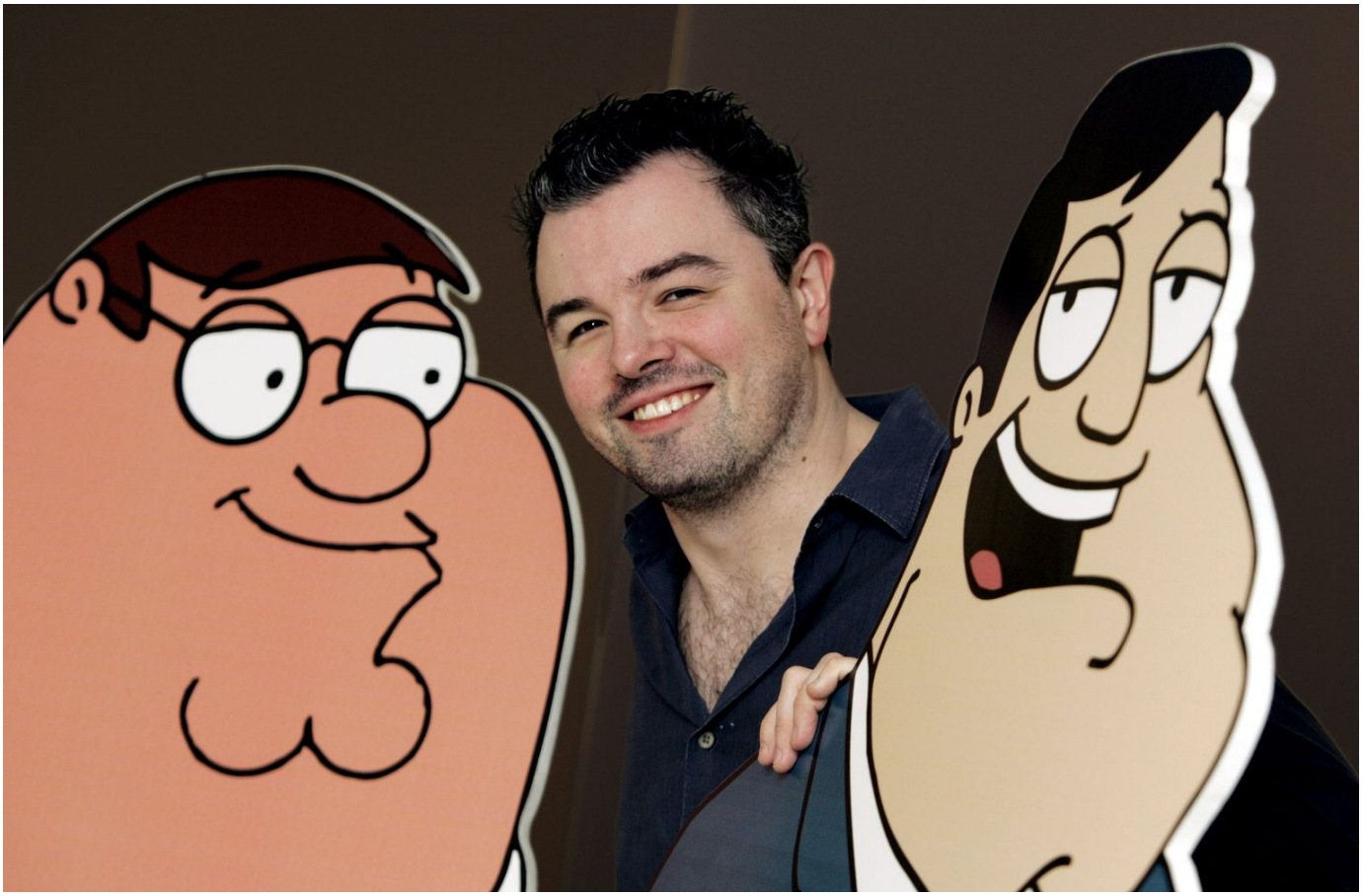

Хмільний ранок, який врятував життя

Вранці **11 вересня 2001 року** Мак-Фарлейн мав летіти з Бостона до Лос-Анджелеса рейсом American Airlines 11. Напередодні він виступав у своєму університеті в Род-Айленді, а ввечері добряче випив.

Вранці збіглися дві дрібниці. Сет прокинувся з похміллям, а турагентка назвала йому неправильний час вильоту. У аеропорт він приїхав на кілька хвилин пізніше, ніж зачинили посадку, і був досить роздратований.

За годину цей літак врізався в Північну вежу Всесвітнього торговельного центру. Усі 92 людини на борту загинули. Таким самим рейсом мав летіти й Марк Волберг, але він заздалегідь змінив плани.

Після трагедії Сет надіслав турагентці кошик з алкоголем. Це був цілком в його дусі жест вдячності жінці, яка фактично врятувала йому життя. У інтерв'ю він не називає це долею. Але визнає:

> *Якби він сів у той літак, «Гріфіни» залишилися б коротеньким епізодом в історії телебачення.*

Серіал, що двічі воскрес

«Гріфіни» стартували в січні 1999 року одразу після Супербоулу, тобто з найкращого ефірного часу в році. Але далі Fox постійно переносив серіал у сітці мовлення, і глядачі не встигали його знайти. Рейтинги падали, тож шоу закривали двічі: у 2000 році та остаточно у 2002-му.

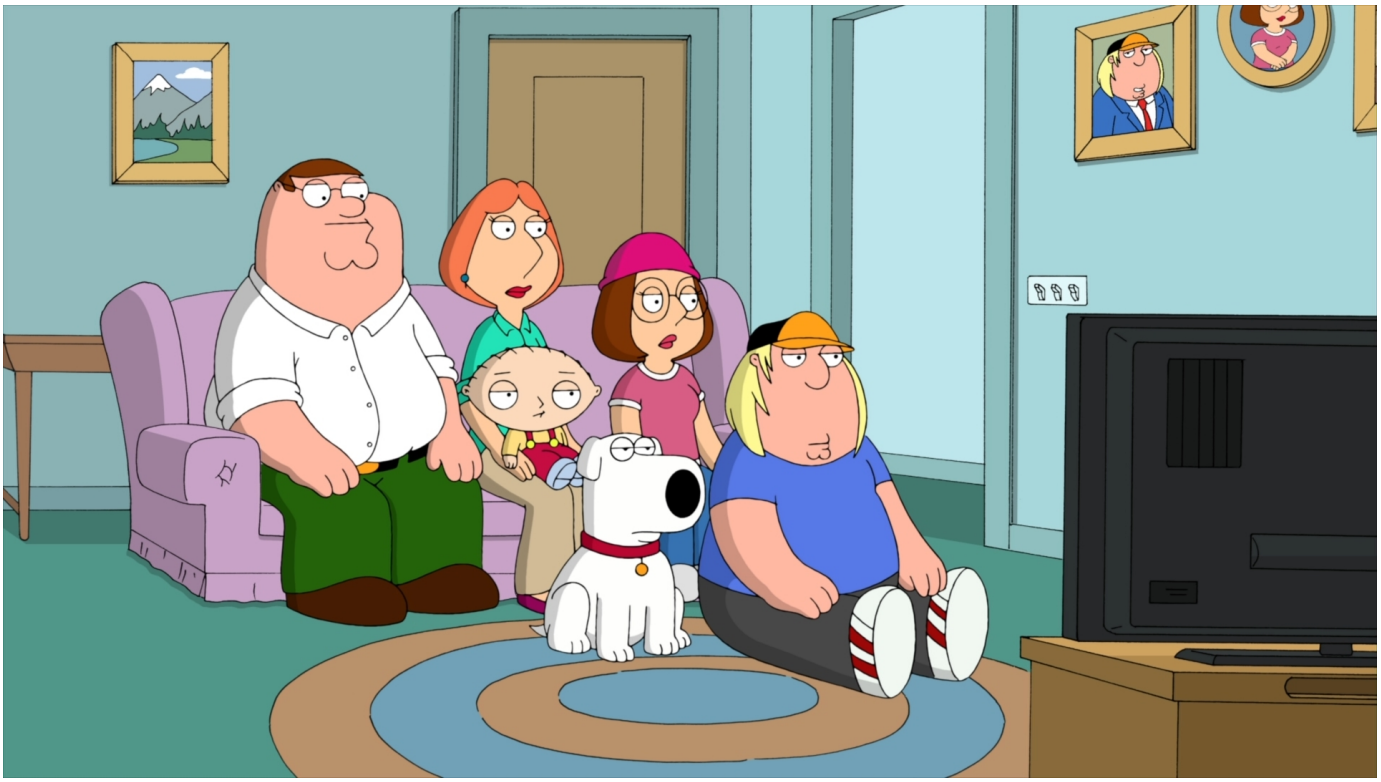

І тут сталося те, чого телебачення ще не бачило. **Cartoon Network** почав крутити повтори в нічному блоці Adult Swim, і там серіал раптово став хітом. Одночасно люди масово купували DVD зі старими сезонами: за продажами «Гріфіни» поступалися лише «Друзям», «Сексу і місту» та «Сімпсонам».

У 2005 році Fox повернув серіал в ефір.

> *Це був перший випадок, коли закрите шоу відродили завдяки продажам DVD і фанатам в інтернеті.*

З того часу «Гріфіни» розрослися до франшизи вартістю в мільярд доларів, а Мак-Фарлейн створив «Американського татуся» та «Шоу Клівленда».

Меценат космосу

Тут образ розбишаки з анімації дає першу серйозну тріщину. У дитинстві Сет дивився «Космос» **Карла Сагана** і перечитав усі його книжки. За власними словами, цей серіал змінив йому життя.

У 2012 році Бібліотека Конгресу США отримала особистий архів Сагана. Витрати на передачу покрив Мак-Фарлейн. Зрештою туди потрапило 1705 коробок матеріалів: листи молодим астрономам, чернетки статей, списки справ і навіть дитячий малюнок маленького Карла про міжзоряні польоти. Колекція офіційно називається Seth MacFarlane Collection of the Carl Sagan and Ann Druyan Archive, тобто ім'я автора «Гріфінів» тепер стоїть поруч з ім'ям великого популяризатора науки.

Іронія в тому, що до цього Сет встиг пожартувати з Сагана в «Гріфінах», показавши «версію для реднеків», де вчений називає вік Землі «сотні й сотні років». Але справа не обмежилася архівом. Він став виконавчим продюсером нового «Космосу» з Нілом деГрассом Тайсоном, а вдова Сагана Енн Друян стала його співавторкою.

Інше космічне захоплення Сета — «Зоряний шлях». Він навіть зіграв епізодичні ролі в «Підприємстві», а потім створив власний серіал «Орвілл». Критики спочатку прийняли його за пародію, але фанати побачили в ньому щирий любовний лист класичному науково-фантастичному телебаченню.

Архів Сінатри: пісні, які чекали 60 років

Найдивовижніша історія Мак-Фарлейна починається з дитячого захоплення. Він виріс на платівках **Френка Сінатри, Діна Мартіна та Бінга Кросбі**, а вже ставши зіркою, роками брав уроки вокалу. Результатом стали ціла дискографія свінгових альбомів, виступи з симфонічними оркестрами Бостона й Вашингтона та п'ять номінацій на «Греммі».

Музика привела його до родини кумира. Сет товаришував із Френком Сінатрою-молодшим і тричі запрошував його в «Гріфінів». Сінатра-молодший беріг усі аранжування, які батько зібрав за кар'єру. Після його смерті у 2016 році сестра Тіна Сінатра довірила цей скарб Сету, і в 2018-му він придбав увесь музичний архів Сінатри.

Ось тут важлива деталь. У архіві лежали не записи голосу Сінатри, а партитури. Аранжувальники Нельсон Ріддл, Біллі Мей та Дон Коста писали їх для співака наприкінці 1950-х і на початку 1960-х, зокрема для класичних альбомів Come Fly With Me та Only the Lonely. З невідомих причин десятки цих аранжувань Сінатра так і не записав.

> *Історія однієї пісні варта окремого фільму. У 1958 році Сінатра почав записувати джазовий стандарт Біллі Стрейгорна «Lush Life» в складному аранжуванні Ріддла. Не вийшло, і співак жартівливо запропонував відкласти її «десь на рік». Відкладена пісня чекала понад шістдесят років, аж поки її заспівав Мак-Фарлейн.*

Альбом «Lush Life: The Lost Sinatra Arrangements» вийшов 6 червня 2025 року на лейблах Verve та Republic. Для нього зібрали оркестр із 70 музикантів з Лос-Анджелеса й Лондона під керівництвом британського диригента Джона Вілсона. Записували на студії Skywalker Sound Джорджа Лукаса, без жодних цифрових імітацій живого звуку. До дванадцяти треків увійшли зокрема «Give Me the Simple Life» Ріддла та «Arrivederci, Roma» в аранжуванні Кости, до якої Сет написав новий текст.

Сам Мак-Фарлейн відгукувався про ці партитури як про високе мистецтво саме по собі, навіть без вокальної партії. Зрештою платівка вийшла не так про голос Сінатри, як про Сінатру-бендлідера, який розумів вагу аранжування як ніхто інший. Влітку 2025-го Сет зіграв ці пісні в Лас-Вегасі, а в лютому 2026-го виступив із ними в Концертному залі Уолта Діснея в Лос-Анджелесі.

Від Сінатри до Жабеняти Керміта

Після стандартів Сінатри Мак-Фарлейн обрав спісник, який здається жартом, але ним не є. 18 вересня 2026 року вийшов його альбом «**Seth MacFarlane Sings The Muppets**»: 14 пісень із «Маппет-шоу», «Вулиці Сезам» та перших трьох фільмів про Маппетів. Привід — 50-річчя «Маппет-шоу».

Звучить це зовсім не як дитяча платівка. Пісні Джо Рапозо, Пола Вільямса та Джефа Мосса переосмислені як оркестрові джазові стандарти в дусі тих самих Ріддла й Мея. Аранжував їх Андрі Котті, диригував знову Джон Вілсон, а записували на ранчо Скайвокер. Першим синглом стала «Bein' Green», сумна балада Керміта про те, як непросто бути зеленим.

У цьому виборі весь Мак-Фарлейн. Людина, яка двадцять із гаком років смішить світ найнепристойнішими жартами, у вільний час рятує архіви, підтримує науку і зберігає музику, яка без нього могла б залишитися в коробках. Схоже, грубі жарти — це його робота, а сентиментальність — характер.

Що послухати:

- «**Lush Life**» — та сама пісня, яку Сінатра відклав у 1958 році.
- «**Give Me the Simple Life**» — відкриває альбом і звучить як хіт Сінатри, якого ви чомусь ніколи не чули.
- «**Bein' Green**» — Керміт у смокінгу з нового альбому про Маппетів.

Ось такий він, Сет Мак-Фарлейн. Карикатурист, який у дев'ять років вже дратував ціле містечко. Сценарист, чий серіал двічі ховали і двічі повертали з того світу. Людина, яку від трагедії врятували похмілля й чужа помилка. Меценат, чиє ім'я стоїть на архіві Карла Сагана. Співак, якому родина Сінатри довірила своє найцінніше.

У кожній із цих ролей він переконливий, і жодна не пояснює його до кінця. Можливо, в цьому й загадка: Мак-Фарлейн живе водночас у двох епохах. У своїй власній, де жарт має бути гострим, а межі дозволеного існують, щоб їх перевіряти. І в тій, за якою він сумує, — епосі живих оркестрів, наукових мрій і смокінгів. Наступного разу, коли Пітер Гріфін витворить щось непристойне, згадайте: тим самим голосом хтось доспівав пісню, яку Сінатра відклав «десь на рік».

Не тільки Джессі Пінкмен: найкращі ролі Аарона Пола

Для більшості глядачів Аарон Пол назавжди залишиться Джессі Пінкменом — хлопцем у завеликій толстовці, який кидає своє фірмове «Yeah, bitch!». Та за п'ятнадцять років після фіналу «Пуститися берега» актор зіграв військового пілота, сектанта, хакера-ветерана і навіть мультяшного ледаря з шапкою-вушанкою. Розповідаємо, які фільми й серіали з ним варто подивитися, щоб побачити його у новому амплуа.

Аарон Пол (справжнє прізвище — Стерджілл) народився 1979 року в Емметі, штат Айдахо. До Голлівуду він їхав по славу, а отримав роки епізодів у серіалах і рекламі. Усе змінила роль, яку спершу планували «вбити» вже в першому сезоні.

Точка відліку: «Пуститися берега» і «Ель Каміно»

У серіалі Вінса Гіллігана (2008–2013) Джессі мав бути лише другорядним дрібним дилером. Тільки уявіть: персонажа збиралися вбити наприкінці першого сезону! Але хімія Пола в кадрі з Брайаном Кренстоном врятувала його і зробила другим головним героєм. За цю роль актор тричі отримав «Еммі» як найкращий актор другого плану — у 2010, 2012 і 2014 роках.

У 2019-му Netflix випустив «Ель Каміно» — повнометражне продовження історії про те, що сталося з Джессі після фіналу. А в 2022-му Пол і Кренстон з'явилися в останньому сезоні «Краще зверніться до Сола». Але, якщо ви вже бачили всі ці серіали — наступні фільми вас здивують.

Найкращі ролі поза лабораторією

1. «Кінь БоДжек» (BoJack Horseman, 2014–2020) — Тодд Чавес

Найнеочікуваніша роль Пола — і одна з найулюбленіших. У дорослому анімаційному серіалі Netflix він озвучував Тодда — добродушного неробу, який живе на дивані в БоДжека і щосезону вигадує абсурдний бізнес. За комедією ховається тонка історія: Тодд став одним із небагатьох асексуальних персонажів у мейнстримній анімації.

2. «Світ Дикого Заходу» (Westworld, 3–4 сезони, 2020–2022) — Кейлеб Ніколс

У третьому сезоні HBO вивів дію з парку розваг у майбутній Лос-Анджелес, і Пол став тут головним «людським» героєм. Кейлеб — ветеран війни, який вдень працює на будівництві, а вночі бере кримінальні замовлення через застосунок. Його зустріч з андроїдом Долорес (Еван Рейчел Вуд) запускає революцію проти алгоритму, що вирішує людські долі.

3. «Чорне дзеркало: За морем» (Black Mirror: Beyond the Sea, 2023) — Кліфф

Альтернативний 1969 рік: двоє астронавтів у довгій космічній місії «повертаються» додому в тілах-репліках. Пол грає стриманого Кліффа, чиї стосунки з напарником (Джош Хартнетт) повільно тріскаються. Фактично це дві ролі в одній, і за неї актор отримав номінацію на «Еммі».

4. «Око в небі» (Eye in the Sky, 2015) — Стів Воттс

Воєнний трилер про одну операцію з дроном і моральну ціну одного натискання кнопки. Пол — пілот дрона в Неваді, який має вдарити по терористах у Кенії, але в зоні ураження опиняється дівчинка, що продає хліб. Поруч — Хелен Міррен і Алан Рікман у своїй останній ролі в кіно.

5. Smashed (2012) — Чарлі

Незалежна драма про подружжя, для якого алкоголь — цемент стосунків. Коли дружина (Мері Елізабет Вінстед) кидає пити, Чарлі лишається сам зі своїми вечірками. Тиха, чесна роль без жодного залишку Джессі.

6. «Шлях» (The Path, 2016–2018) — Едді Лейн

Серіал Hulu про вигаданий релігійний рух. Едді — відданий член секти, сім'янин, у якого після подорожі до Перу з'являються сумніви в усьому, у що він вірив. Роль про віру, брехню й ціну виходу з групи. Компанію йому складають Мішель Монаган і Хю Денсі.

7. Hellion (2014) — Холліс Вілсон

Ще одна фестивальна драма (прем'єра — на «Санденсі»). Пол грає овдовілого батька з Техасу, який тоне в горі та не дає ради старшому синові-бунтарю. Добрий приклад того, як актор росте до дорослих ролей.

8. «Жага швидкості» (Need for Speed, 2014) — Тобі Маршалл

Перша велика головна роль у студійному блокбастері за мотивами відеогри. Тобі — механік і вуличний гонщик, який виходить з в'язниці й їде через усю Америку, щоб помститися супернику. Сюжет простий, зате гонки зняті майже без комп'ютерної графіки — адреналіновий фільм на вечір.

9. «Попіл» (Ash, 2025) — Брайон

Науково-фантастичний хорор від музиканта й режисера Flying Lotus. Дівчина (Еїза Гонсалес) прокидається на далекій планеті серед мертвого екіпажу, а герой Пола — єдина людина, яка приходить їй на допомогу. Чи можна йому довіряти — головне питання фільму.

Бонус: короткі та неочікувані появи

- **«Останній будинок ліворуч» (2009)** — Френсіс, один із злочинців у рімейку фільму жахів.
- **«Велике кохання» (Big Love, 2007–2011)** — Скотт Квіттман, хлопець однієї з героїнь у серіалі HBO про полігамну родину.
- **«Шпигун і пів» (Central Intelligence, 2016)** — кумедна роль агента ЦРУ в комедії з Двейном Джонсоном і Кевіном Хартом.
- **«Місія нездійсненна III» (2006)** — епізодична роль Ріка ще до слави.

З чого почати?

Пол не сидить без роботи. У травні 2026 року Amazon підтвердив, що актор приєднався до третього сезону «Fallout». Його персонажа тримають у секреті, а прем'єру чекають у 2027-му. Це знову робота з творцями «Світу Дикого Заходу». Також він заграв у хорорі Anything But Ghosts, який купила Focus Features, і, за чутками, отримав роль у фільмі DC «Клейфейс».

Якщо хочете побачити діапазон Аарона Пола за один вечір — увімкніть епізод «За морем» з «Чорного дзеркала» (моя особиста порада). Для серіального марафону — «Кінь БоДжек» або «Шлях». А після Smashed чи Hellion ви, можливо, вперше подумаєте про нього, як про дорослого актора.

Андрій Костенко: людина, яка створила українське тарознавство

Від «Софії» до Кастанеди

Ім’я Андрія Костенка (14.11.1965 — 13.04.2025) нерозривно пов’язане з київським видавництвом «Софія» — легендарним осередком, що в 1990-х і 2000-х роках став справжньою платформою езотеричного ренесансу на пострадянських теренах. Саме тоді, коли суспільство жадібно шукало нових горизонтів, «Софія» відкривала їх цілими полицями.

Разом з Андрієм Сидерським Костенко став одним з перших українських перекладачів творів Карлоса Кастанеди — того самого Кастанеди, що для цілого покоління читачів був не просто автором, а провідником в інший спосіб сприйняття реальності. Той переклад — це не лише філологічна праця, а культурний вчинок: Кастанеда заговорив українською.

Таро як система, а не забобон

Утім, головним покликанням Костенка виявилося Таро — не як інструмент містифікацій, а як складна символічна система, що має власну глибоку інтелектуальну традицію. Він підходив до неї як учений: з джерелами, методологією, порівняльним аналізом.

Серед його фундаментальних праць — «**Таро як система. Колода Вейта — Сміт**», видана у видавництві «Софія». Ця книга стала, мабуть, найповнішим в україномовному просторі академічним дослідженням так званої колоди Райдера-Вейта — найпоширенішої та найвпливовішої в сучасній традиції Таро. Костенко розглядав її не як набір картинок для ворожіння, а як цілісну символічну архітектуру, що поєднує герметизм, каббалу, астрологію та алхімічну традицію. Книга була написана з тією ретельністю, яка притаманна дослідникам, для яких точність — питання честі.

До неї примикають «**Таро Вейта — Сміт. Перші кроки**» — робота, адресована тим, хто тільки входить у цей світ, і де автор демонструє рідкісну здатність пояснювати складне без спрощень. А «**Карти Ленорман. Теорія і практика**» заклала основи для окремого напряму — вивчення системи Ленорман в україномовному середовищі.

Серед інших його книжок — «**Начало оккультного Таро**» та «**Введение в Таро Эттейлы**», присвячені раннім пластам тарологічної традиції, а також «**Гадание по Ицзину**», «**Традиционный китайский календарь**» і «**Нумерологія для всіх**» — свідчення широти його інтересів у сфері віщувальних систем різних культур.

Три роки, які змінили все

Повномасштабне вторгнення 2022 року стало для Костенка не паузою, а каталізатором. Як пише дослідниця **Анна Пароваткіна**, ненависть до загарбника перетворила його

на людину, що взяла на себе системну місію: до того практично вся езотерична та тарологічна література виходила російською мовою і в Росії — і тарологія «по факту» залишалася російською.

Він цього не прийняв. І діяв.

Костенко ініціював створення першої в Україні професійної україномовної спільноти тарологів. Заснував «**Бюлетень українського тарознавства**» — перший спеціалізований журнал у цій царині. Видав першу в історії **україномовну колоду Таро Уейта**. Перевидав власні фундаментальні дослідження у перекладі рідною мовою.

Лише за місяць до смерті він встиг заснувати ще одну спільноту — цього разу для дослідників системи Ленорман, запросивши до участі світових фахівців, зокрема американську дослідницю Таро **Марі Грір**.

Він не встиг побачити, скільки з цього проросте, але заклав надійний фундамент.

Остання книга

Його дружина **Олена Костенко** завершила й видала його останню роботу — «Початок окультного Таро» (україномовне перевидання «Начала оккультного Таро»). У посяті на Facebook вона написала:

> *«Минулого року, коли темрява була такою щільною, що крізь неї ледь пробивалося повітря, я дихала кожним рядком, кожним словом, що повертали мене до нього, до нас. Вперше я перекладала та редагувала його працю без нього… Торкатися кожного слова, яке в голові звучить його голосом, паралельно згадувати роботу над першим виданням цієї книги — наче вчора обговорювали, вичитували, раділи, коли вона вийшла».*

Олена також пообіцяла продовжити роботу над його наступною книгою.

Серце, що не витримало

Близькі розповідають: останні масовані бомбардування Києва підкосили його. Він гостро, фізично переживав кожну трагедію цієї війни. Ненависть до тих, хто її розв’язав, і любов до своєї справи були в ньому двома сторонами одного почуття — відповідальності.

Андрій Костенко був одним із тих, хто розумів: зберегти культуру під час війни — це теж опір. Він не виїхав. Він працював. І встиг зробити більше, ніж інші встигають за десятиліття.

Таро як система залишилося. Українське тарознавство — залишилося. Він подбав про це особисто.

Вічна пам’ять.

Жінка, яка «купила» Сонце: історія Анхелес Дюран

Натхнення з Місяця

Ідея Дюран не виникла з нічого. У вересні того ж 2010 року вона дізналася про американця **Денніса Гоупа** — підприємця з Невади, який ще у 1980 році зареєстрував у ООН претензію на право власності на Місяць, посилаючись на ту саму прогалину в міжнародному праві.

Гоуп заснував компанію **Lunar Embassy** і за десятиліття примудрився продати понад 611 мільйонів акрів місячної поверхні — клієнтами, за його словами, стали три колишніх президенти США, сотні знаменитостей і мільйони звичайних людей. Місячний акр коштував близько 20 доларів, і, за власними підрахунками Гоупа, станом на 2019 рік його бізнес приніс понад 12 мільйонів доларів.

Анхелес Дюран прочитала про це й подумала: якщо хтось «приватизував» Місяць — чому б не взяти щось більше?

Юридична лазівка розміром із зірку

Правова основа обох претензій — одна й та ж: «Договір про космос» 1967 року, підписаний переважною більшістю держав світу. Документ прямо забороняє будь-якій *державі* претендувати на небесні тіла. Але про *приватних осіб* — ані слова.

Нотаріальна контора в іспанському місті Віго отримала незвичайного клієнта. Нотаріус здивувався, але відмовити підстав не знайшов: іспанське цивільне право не забороняло такої реєстрації. Незабаром Дюран тримала в руках офіційний документ, що проголошував її «власницею Сонця, зірки спектрального класу G2, розташованої у центрі Сонячної системи на відстані 150 мільйонів кілометрів від Землі».

Сама Дюран пояснювала свою логіку просто:

> *«Я не дурна, я просто знаю закон. Я зробила це першою, бо будь-хто інший міг би зробити те саме».*

Бізнес-план на 150 мільйонів кілометрів

На відміну від багатьох авантюристів, Дюран прийшла не лише з документом, а й з планом. Вона збиралася стягувати плату з кожного, хто користується сонячною енергією — і мала готову схему розподілу доходів:

- **50%** — уряду Іспанії
- **20%** — до пенсійного фонду країни
- **10%** — на наукові дослідження та боротьбу з голодом
- **10%** — особисто їй, «за винахідливість»

За словами жінки, вона пропонувала подібні умови урядам усіх країн і наголошувала, що її мета — не збагачення, а реальна допомога людям: фінансування пенсіонерів, освіта для тих, хто не може собі цього дозволити, медичні дослідження.

> *«Я хочу допомогти у сфері освіти, правосуддя та охорони здоров'я», — казала вона в інтерв'ю.*

---

eBay проти власниці зірки

Практична спроба монетизувати своє «небесне майно» закінчилася несподівано приземлено. Коли Дюран спробувала продавати «ділянки Сонця» на аукціоні eBay, платформа заблокувала її оголошення. Жінка не змирилася і подала на eBay до суду — за порушення контракту. **Справу вона програла.**

Міжнародне правове співтовариство ставиться до претензій Дюран як до курйозу. Фахівці з космічного права зазначають, що Договір 1967 року містить статтю VI, яка покладає на держави **відповідальність за дії своїх громадян у космосі** — тобто «прогалина для приватних осіб» насправді не така вже й однозначна. Жодна країна і жодний суд офіційно не визнали право власності ані Гоупа на Місяць, ані Дюран на Сонце.

Чому ця історія важлива

На перший погляд — це просто кумедний анекдот. Але за ним ховається цілком серйозна проблема: **міжнародне космічне право безнадійно відстає від реальності.**

У 1967 році автори договору не передбачали ні приватних космічних компаній, ні комерційного видобутку ресурсів на астероїдах, ні туристичних польотів. Сьогодні такі гравці, як SpaceX, Blue Origin і десятки стартапів, ведуть бізнес у просторі, де правові норми розроблялися для епохи холодної війни. Деякі країни — зокрема США та Люксембург — вже ухвалили національне законодавство, що **дозволяє компаніям привласнювати ресурси, здобуті в космосі**, хоча й без претензій на саме небесне тіло.

Анхелес Дюран зробила цей абсурд навмисно — і цим саме вона наочно показала: законів, які б регулювали подібні претензії, просто немає.

Епілог

Через кілька років після гучної заяви Дюран давала інтерв'ю журналу VICE — і виявилася зовсім не схожою на шахрайку чи кумедну чудачку. Вона була переконана у своїй правоті, цитувала римське право, полемізувала з юристами і продовжувала вимагати від урядів розглянути її пропозицію.

А сонце, тим часом, продовжує світити — безкоштовно та для всіх однаково.

Джерела: El Mundo, VICE, Time, Jo Lawrence / Currents New Media

Рейнхардт Бур: від наркотиків до симфонії

Мультиінструменталіст **Райнхардт Бур** за 10 років написав 17 альбомів, які нині доступні в Apple Music та на інших платформах. Наприкінці 2019 року завдяки соціальним мережам його треки стали вірусними — набравши понад сто мільйонів переглядів на Facebook та YouTube.

Без жодної музичної освіти Райнхардт самостійно опанував лазерну арфу, іспанську гітару, електрогітару, електричну віолончель, австралійський диджериду, ізраїльський шофар, іспанський кахон, синтезатори та фортепіано. Він написав безліч треків за допомогою системи живого зациклення (looping), щоб створити неймовірний симфонічний оркестровий звук — і все це в імпровізаційному акті однієї людини.

Райнхардт Бур народився в Йоганнесбурзі, Південна Африка, 1988 року і виріс у родині, де до музики не виявляли жодного інтересу.

Підлітком він захопився комп'ютерними іграми, часто бував на гучних вечірках і почав зловживати алкоголем. Перша його робота — у невеличкому винному магазині за 20 центів на годину. Потім він працював пакувальником у супермаркеті. Райнхардт мріяв стати аніматором, але пристрасть до марихуани та алкоголю не дала цій мрії здійснитися.

Перші кроки: любов до фламенко

У 19 років двоє його близьких друзів почали вчитися грати на гітарі. Райнхардт одразу

закохався в цей інструмент:

> *«Усе почалося, коли мені було 19. Один із моїх друзів купив гітару й навчився на ній грати. Це так мене надихнуло, що я теж вирішив спробувати. На тому етапі мого життя я ще не мав жодного напрямку й не здогадувався, що той день стане початком цієї дивовижної подорожі», — згадує музикант.*

Рік потому іспанська музика захопила Райнхардта, і він почав вивчати фламенко-румбу на гітарі за відео з YouTube.

Якось він сидів із батьками у невеличкому придорожньому стейкхаусі, де один чоловік грав сольні гітарні кавери. Райнхардт підійшов до нього поговорити й зіграти на його гітарі. Власник ресторану почув красиве фламенко й запропонував: *«Чому б тобі не повернутися наступного тижня пограти? Я дам тобі стейк і 10 доларів»*.

Так наступних вихідних відбувся перший сольний концерт Райнхардта Бура на іспанській гітарі — і відтоді це стало традицією.

Любов до наркотиків і випивки

Райнхардт Бур швидко здобув популярність у Південній Африці й створив гурт під назвою «Дикий салат». Разом із барабанщиком вони вирушили в національний тур, завдяки якому познайомилися з безліччю музикантів. Але, на жаль, пристрасть Райнхардта до алкоголю, наркотиків і кокаїну взяла своє.

Це вдарило по ньому, по його кар'єрі та по всіх, хто був поруч. Гурт розпався. Райнхардт

вирішив почати з чистого аркуша: покинув рідне місто, сподіваючись утекти від минулого, пов'язаного з наркотиками, — і переїхав до людини, яка теж захоплювалася кокаїном. Усе почалося знову.

Чудесне спасіння

Наприкінці 2016 року Райнхардт «досяг дна». Він був на межі смерті. Тоді він упав на коліна й почав благати Бога увійти в його зламане життя.

Коли, здавалося, гірше вже бути не могло, Бог у Своїй повній милості й благодаті втрутився й змінив його життя цілком. Райнхардт і його дружина Менді Бур пережили Боже спасіння й хрестилися в один день. Вони залишили спосіб життя, пов'язаний зі зловживанням марихуаною, алкоголем і наркотиками, і вступили на прекрасний шлях спасіння та зцілення.

Під час одного з концертів, що зібрав кілька сотень глядачів, він почув голос, який закликав його творити музику в ім'я Господа. Коли Райнхардт перестав грати заради слави й багатства й почав грати в ім'я Ісуса, його життя змінилося докорінно.

Цю трансформацію можна побачити, порівнявши ранній альбом «Organic 432hz» і його останню роботу — альбом «Solace».

Донині Райнхардт Бур творить музику для Бога. Це його спосіб подякувати Творцю й Спасителю Ісусу Христу за спасіння. Ну а ми маємо можливість насолодитися гарною інструментальною музикою.

Загадковий Umar Keyn: нова зірка в електронній музиці

Umar Keyn поєднує Deep House, Melodic Chill, Retro Disco та Electronic Pop, створюючи атмосферні треки з емоційним звучанням. Глибокі баси, мелодійні синтезатори, вокальні семпли — усе це створює характерну атмосферу його треків.

Хто такий Umar Keyn?

Більшість фанатів Umar Keyn помилково вважають, що він живе в Нью-Йорку (бо так вказано у YouTube каналі) і що його звуть **Донієр Ахмедов**, який творить разом із братом Давроном. Через збіг його імені з відомим боксером Умаром Кейном пошук правдивої інформації дещо ускладнюється, але не все так погано.

Нещодавно містичний Умар Кейн розповів казахстанському виданню, що його справжнє ім’я — **Умар Ахмедов**, а згадані музиканти Донієр та Даврон Ахмедови, засновники проєкту DNDM, це його двоюрідні брати. До речі псевдонім Umar Keyn придумали саме його брати, бо вважають, що Умар Кейн звучить красиво.

За словами Умара, він народився і мешкає в Ташкенті, ніколи в Нью-Йорку не жив. Йому 24 роки, він узбек. Закінчив на відмінно російську школу, здобув середньо-спеціальну освіту бухгалтера. Закінчив бакаваліарт Ташентського архітектурно-будівельного університету за напрямом архітектура.

Умар із багатодітної родини, в нього два старші брати й молодша сестра. Його батько полковник МВС Узбекистану, а мати — викладач в університеті. Батько його дуже музична людина, і за словами Умара, грає практично на всіх музичних інструментах. Але в сім’ї музикою професійно займається лише Умар.

Свою музику він створює у студії за допомогою програми **FL Studio**. Вже було створено

понад 300 композицій та реміксів. Умар підтвердив, що виконавиця на ім’я Сара Хадід — це реальна людина, вона також з Узбекистану. Незабаром вони з’являться перед своєю аудиторією, покажуть обличчя і розкриють причини, чому вони раніше приховували інформацію про себе.

Найбільш популярні треки Umar Keyn та де їх слухати

Якщо ви щойно відкрили для себе творчість молодого артиста, то радимо послухати наступні треки:

- *Lie* — один із найвідоміших Deep House треків 2024 року.
- *Deceived Heart Again* — емоційний хіт із мільйонами переглядів.
- *Lost in Istanbul* — новинка 2025 року з ретро-вайбом.
- *This Love Drives Me Crazy* — ще один хіт, який часто реміксують популярні діджеї.

Де слухати?

Пісні Umar Keyn часто з’являється в міксах типу *Best of March*, *Retro Disco Vibes*, *Deep House 2025*, що робить його помітним гравцем на сцені електронної музики.

- YouTube-канал Umar Keyn — понад 450 тисяч підписників і сотні відео.
- Deezer, Spotify, Apple Music — повна дискографія.
- Офіційна сторінка в Інстаграм — instagram.com/umarkeyn.
- Telegram-канал — t.me/umarkeyn_music
- Tik-Tok канал — tiktok.com/@umarkeyn_

Хто такий Dj David Braun: невідоме життя відомого політика

Давид Арахамія — політик, бізнесмен, діджей

Давид Георгійович Арахамія народився **23 травня 1979 року** в Сочі, Росія. У 1992 році переїхав до Миколаєва, Україна, де згодом здобув освіту в галузі економіки та IT. Став відомим як успішний підприємець у сфері технологій, заснувавши кілька компаній, зокрема всім відомий TemplateMonster та Weblium.

У 2014 році активно долучився до волонтерського руху, заснувавши платформу «Народний проєкт» для підтримки українських військових. У 2019 році був обраний народним депутатом від партії «Слуга народу» та очолив її парламентську фракцію.

Арахамія вважає, що рішення України відмовитися від ядерного потенціалу в межах Будапештського меморандуму було «фатальною помилкою». Також політик впевнений, що діяльність «Слуги народу» має багато спільного з Комуністичною партією Китаю, і взагалі, нам є чому повчитися у Китаю.

Попри політичну кар'єру, Арахамія має неординарне хобі — діджеїнґ. Він виступає на благодійних і корпоративних заходах, граючи ремікси сучасної музики. За його словами, навички діджея здобув ще в молодості, коли керував нічним клубом у Миколаєві. Його музичні сети — це мікс електроніки, хіп-хопу та популярних треків, зокрема гурту «Гриби».

Арахамія вважає музику способом емоційного розвантаження та творчого самовираження, хоча не розглядає її як професійну діяльність. Його діджейські виступи стали частиною публічного іміджу, що поєднує політику, бізнес і шоу.

Після виступу на зльоті молодіжного крила «Слуги народу» у ролі діджея, його діяльність викликала чимало обговорень у медіа.

> *Найбільший гонорар, який йому пропонували за виступ — 10 тисяч євро.*

Це був благодійний сет на корпоративі, але він відмовився, зазначивши, що така сума пов’язана радше з його політичним статусом, ніж з музичними навичками.

На сьогодні, його треки можна почути в ефірах Kiss FM, вони доступні на всіх музичних платформах типу Spotify або Apple Music під псевдонімом **Dj David Braun**.

Сандра і Міхаель Крету: кохання, музика та «The Long Play»

«The Long Play» став не просто дебютним альбомом — він став маніфестом союзу двох музикантів, чиї серця билися в унісон. І навіть після того, як ці серця розійшлися, музика залишилася.

Дівчинка з Саарбрюкена

Сандра Енн Лауер народилася 18 травня 1962 року в невеликому німецькому місті Саарбрюкен, неподалік від французького кордону. Її батько Роберт Лауер мав французьке коріння і тримав винний магазин; мати Карін працювала у взуттєвому магазині. У Сандри був старший брат Гастон.

Музика та танці захопили її змалку: з п'яти років вона займалася класичним балетом, а в десять почала брати уроки гри на гітарі. У 1975 році, коли Сандрі було тринадцять, вона разом із мамою прийшла подивитися на фестиваль молодих талантів Young Star Festival у Саарбрюкені — лише як глядач. Однак коли учасники відзвітували та журі обговорювало результати, Сандра без запрошення вийшла на сцену і вмовила ді-джея поставити німецькомовну версію пісні Олівії Ньютон-Джон. Ця імпровізована поява не залишилася непоміченою.

Arabesque та знайомство з Міхаелем

У 1979 році сімнадцятирічна Сандра долучилася до диско-тріо **Arabesque** у складі Міхаели Роуз і Жасмін Веттер і стала головною вокалісткою гурту. Саме тоді вона й познайомилася з клавішником **Міхаелем Крету**.

Між ними одразу виявилася напрочуд символічна спільна деталь: вони народилися в один і той самий день — 18 травня, — але з різницею у п'ять років. Це відкриття стало початком міцної дружби. Романтичні почуття між двома музикантами розпалювалися поступово, паралельно зі зростанням слави Arabesque.

Гурт досяг успіху завдяки радісній музиці та яскравим костюмам, здобувши величезну фанатську базу в Японії і потрапивши до топ-10 у Німеччині в 1981 році з піснею «Marigot Bay». Проте після дев'яти альбомів творчі розбіжності між учасницями та занепад дискотечної музики призвели до розпаду групи.

До того часу Сандра й Міхаель вже були парою. Вони переїхали до Мюнхена, де Крету відкрив власну студію звукозапису під назвою Data-Alpha — на честь пісні зі свого альбому «Legionäre».

Міхаель Крету: геній за мікшерним пультом

Міхаель Крету народився 18 травня 1957 року в Бухаресті (Румунія) в сім'ї румунського батька та австрійської матері. У 1965 році він почав вивчати фортепіано й класичну музику, а у 1975-му переїхав до Бад-Гомбурга в Західній Німеччині, де вступив до Академії музики у Франкфурті й здобув ступінь з музичної композиції в 1978 році. Після закінчення академії він залишився в Західній Німеччині і почав працювати сесійним музикантом.

Уже в 1980-х Крету зарекомендував себе як різносторонній продюсер: він співпрацював з австрійським музикантом **Петером Корнеліусом**, працював з поп-квартетом **Hubert Kah**, а також був одним із продюсерів альбому **Майка Олдфілда** «Islands» (1987). Саме Олдфілд, захоплений студійними здібностями Крету, надихнув його пізніше на створення власного сольного проєкту.

Перший крок у сольну кар'єру: «Japan ist weit»

Після розпаду Arabesque пара взялася за перетворення Сандри на сольну зірку. Їхнім першим спільним синглом стала пісня 1984 року «**Japan ist weit**» — кавер на хіт Alphaville «Big in Japan» у виконанні Сандри німецькою мовою. Втім, пісня так і не потрапила до чартів: було продано лише 125 копій. Однак невдача не збентежила ні Сандру, ні Міхаеля — вони вже думали про щось більше, ніж просто сингл.

Народження «The Long Play»: альбом, що все змінив

Випущений **11 листопада 1985 року** дебютний альбом «The Long Play» ознаменував початок міжнародного зходження Сандри до зоряного статусу. Спродюсований Міхаелем Крету, альбом являв собою енергійне поєднання синті-попу та євро-диско, що захопило слухачів по всій Європі та за її межами.

Ще до виходу повноцінного альбому, навесні 1985 року, Крету зробив ставку на один трек — і не прорахувався. Лід-сингл «(I'll Never Be) Maria Magdalena» вийшов у березні 1985 року і очолив чарти в 21 країні світу. Він протримався 16 тижнів у топ-20 Німеччини і досі залишається єдиним чартовим номером один Сандри на батьківщині — та й просто її найвидатнішою піснею.

Ідею біблійного образу для пісні запропонував Губерт Кеммлер із гурту Hubert KaH — він же заспівав чоловічу партію. Пісня стала масштабним хітом, посівши перше місце у 21 країні —

від Південної Америки до Єгипту — та увійшовши до топ-10 ще в п'яти.

Другим синглом стала «In the Heat of the Night», яка також увійшла до топ-5 у низці європейських країн і згодом принесла Сандрі друге місце на Токійському музичному фестивалі 1986 року.

Трек-лист альбому складався з восьми пісень: «In the Heat of the Night», «On the Tray (Seven Years)», «Little Girl», «You and I», «(I'll Never Be) Maria Magdalena», «Heartbeat (That's Emotion)», «Sisters and Brothers» і «Change Your Mind». На вінілових виданнях альбому є промовисте присвячення: пісня «Sisters and Brothers» позначена написом «Присвячується моєму братові Гастону».

Перший альбом «The Long Play» досяг 12-го місця в Німеччині та 2-го місця у Швеції. Комерційний успіх альбому підтвердили й нагороди: платиновий сертифікат у Фінляндії та золоті — у Німеччині й Франції.

Кохання в студії та на сцені

Робота над «The Long Play» остаточно злила воєдино творче й особисте в стосунках Сандри й Міхаеля. Крету був не лише продюсером: він виступив аранжувальником, зіграв на клавішних, запрограмував ударні та здійснив загальне музичне керівництво. Їхня взаємодія у студії нагадувала роботу єдиного організму — він формував звук, вона наповнювала його душею.

Після виходу «The Long Play» Сандра переїхала до Лондона на шість місяців — займатися вокалом з учителькою **Геленою Шелен**, брати уроки ударних та вдосконалювати англійську в школі Berlitz. На вихідних вона поверталася до Німеччини, щоб записувати нові пісні. Міхаель постійно був поруч — як творчий наставник і як партнер у житті.

Їхній другий великий спільний проєкт, альбом «Mirrors» (1986), підтвердив: дует Сандра — Крету перетворився на одну з найуспішніших пар у європейській поп-музиці. У 1986 році

Сандра посіла друге місце на Токійському пісенному конкурсі з піснею «In the Heat of the Night»; наступного року вона з'явилася в епізоді німецького кримінального серіалу «Tatort», виступила з концертами у Східній Європі.

Весілля та острів Ібіца

7 січня 1988 року Сандра й Міхаель одружилися й переїхали на іспанський острів Ібіца, перевізши туди свою команду та студію звукозапису. Острів із його містичною атмосферою і середземноморським натхненням став ідеальним творчим середовищем для пари.

Там вони почали працювати над третім альбомом Сандри, «Into a Secret Land», який відійшов від електропопу у бік більш витончених пластів поп-музики. Другий сингл, «Secret Land», досяг ще більшого успіху і вважається одним із найбільших хітів співачки, тоді як «We'll Be Together» стала першою піснею, яку Сандра написала в співавторстві.

Паралельно Крету реалізовував власні амбітні ідеї. Після весілля у нього виникла ідея музичного нью-ейдж-дансового проєкту під назвою **Enigma**. Разом із Франком Пітерсоном та Давідом Файрстайном вони створили першу революційну платівку «Sadeness (Part I)», яка стала несподіваним світовим хітом. У 1990 році Сандра також долучила свій голос до цього проєкту, взявши участь у записі глобального хіта «Sadeness (Part I)».

Розрив: «особисті й професійні розбіжності»

Попри зовнішній успіх і спільні творчі досягнення, щось у стосунках між Сандрою й Міхаелем поступово руйнувалося. У листопаді 2007 року було оголошено, що пара розлучається через «особисті й професійні розбіжності».

Промовистим сигналом напруги стало вже те, що сталося роком раніше: на своєму восьмому студійному альбомі «The Art of Love» (2007) Міхаель Крету вперше не брав участі в записі — він був зайнятий новими матеріалами Enigma. Альбом повністю спродюсував **Єнс Ґад** та став автобіографічним у житті співачки. Сандра активно долучилася до написання пісень, і тексти відображали боротьбу в її особистому житті.

Після розлучення: два різних шляхи

Сандра. Після оголошення розлучення Сандра провела наступний рік у турне Європою. Вона залишилася жити на Ібіці та в 2010 році вийшла заміж за музичного продюсера **Олафа Менґеса**, однак у 2014 році вони розлучилися. Попри особисті труднощі, співачка не зупинила музичну кар'єру: вийшли альбоми «Back to Life» (2009), «Stay in Touch» (2012), спродюсований німецьким діджей-дуетом Blank & Jones, в якому переплелися звуки 1980-х із сучасними ритмами. Сандра залишається однією з ключових фігур європейського попу 1980-х і донині живе на Ібіці.

Міхаель Крету. Після розлучення Крету одружився вдруге. Станом на 2017 рік він мешкав у Мюнхені. Його другою дружиною стала румунська співачка **Андру Доналдс**, у них народилася донька на ім'я **Марія Магдалена** — промовиста назва, що відсилає до найбільшого хіта, який

він колись створив для Сандри. Крету відомий як митець, що тримається осторонь публічності: він рідко дає інтерв'ю та уникає концертних турів. Enigma загалом продав близько 70 мільйонів альбомів у всьому світі, а записи, спродюсовані Крету, разом сягнули 100 мільйонів копій.

